

Toplantıya Başlarken...

Klinik Araştırmalardaki Bütçe ve Sigorta Süreçlerinin Değerlendirilmesi

Prof. Dr. Murat Akova
Klinik Araştırmalar Derneği Başkanı

Ülkemiz bilimsel araştırma potansiyeli açısından gerek altyapı, gerekse yetişmiş insan gücü olanakları dikkate alındığında oldukça geniş olanaklara sahiptir. Bu bağlamda klinik ilaç araştırmaları açısından da Türkiye'nin yüksek potansiyele sahip ülkeler arasında yer alması gereklidir. Güncel sağlık istatistiklerine baktığımızda halen ülkemizde 10'u Vakıf 51'i Devlet Üniversitelerine bağlı 61 Tıp Fakültesi, 929 kamuya bağlı hastane, 200.000 civarında yatak sayısı, yaklaşık %50'si bir dalda uzmanlaşmış 100.000 civarında hekimin varlığı dikkati çekmektedir. Sağlık altyapısının sağladığı olanakların yanısıra 70 milyonu aşan ülkemiz nüfusunun da klinik ilaç araştırmaları açısından önemli bir avantaj sağlayacağı düşünülebilir. Buna karşın Sağlık Bakanlığı-İlaç Eczacılık Genel Müdürlüğü istatistikleri ülkemizde 1997 -2005 yılları arasında yapılan klinik ilaç araştırmalarında sayısal olarak artışın sadece Faz IV araştırmalar için söz konusu olduğunu, Faz III ve daha erken dönem faz çalışmalarında yıllar içinde gerçekçi herhangi bir artışın sağla-

Tablo 1. Bazı ülkelerde klinik araştırma sayıları

Ülke	Klinik Araştırma (Sayı)	Nüfus (milyon)
ABD	22.559	278
Almanya	2.302	83
Fransa	2.150	60
İsrail	1.671	7
İtalya	1.202	58
İspanya	1.045	40
İsviçre	830	7
İngiltere	763	60
Polonya	659	39
Rusya	450	144
Yunanistan	281	11
Türkiye	201	70

kaynak: www.clinicaltrials.gov

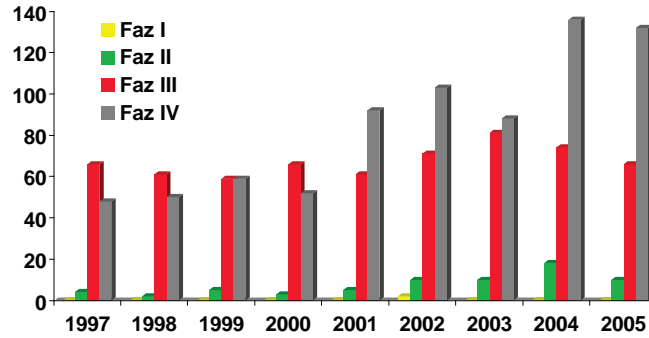
namadığını ortaya koymaktadır (Şekil 1). Faz IV araştırmalardaki artışın ise daha çok uzmanlık tezi amacıyla yapılan çalışmalarla bağlı olduğu bilinen bir gerçektir.

Ülke nüfus büyüklüklerine göre yapılan klinik ilaç araştırmalarının kıyaslandığı bir başka istatistiğe göre ise ülkemizin, sayısal olarak kendinden çok daha düşük nüfusa sahip ülkelerle bile kıyaslandığında yapılan klinik araştırma sayısı bakımından oldukça gerilerde kaldığı gözler önüne serilmektedir (Tablo 1).

Bir başka dikkat çekici istatistiksel bilgi ise dünyadaki ilaç harcamaları ve yapılan klinik ilaç araştırmalarının maliyeti ile ilgilidir. 2006 yılı verilerine göre dünyada klinik ilaç araştırmalarının yıllık tutarı 45-50 milyar Amerikan Doları (USD) civarındadır. Ülkemizin 2006 yılında tedavi amaçlı ilaç kullanımı dünya rakamının yaklaşık %1'i civarındadır. Eğer ilaç kullanımı ve ilaç araştırmalarına harcanan bütçenin benzer oranlarda gerçekleşeceği düşünülürse Türkiye’de ilaç araştırmalarının yaklaşık 450-500 milyon USD olabileceği hesaplanmaktadır. Buna karşın ülkemizde bu rakamın en iyimser tahminlerle bile 25-30 milyon USD’yi geçmediği bilinmektedir.

Klinik Araştırmalar Derneği, ülkemizde yapılan klinik araştırmaların gerek nitelik gerekse nicelik açısından artırılması, ülkemizin uluslararası boyutta bu konuda

hakettiği yeri alabilmesine katkı sağlanması amacıyla konuyla ilgili taraf temsilcilerinin biraraya gelerek kurdukları bir organizasyondur. Derneğin 11 Mayıs 2007 tarihinde İstanbul’da gerçekleştirdiği “Klinik Araştırmalardaki Bütçe ve Sigorta Süreçlerinin Değerlendirilmesi” başlıklı toplantı, ülkemizde klinik araştırmalarda araştırıcı ve destekleyicilerin sık karşılaştıkları iki önemli sorunu konuyla ilgili tüm tarafların katılımıyla ayrıntılı bir biçimde tartışmayı hedeflemiştir. Takibeden sayfalarda değerli toplantı katılımcılarının bu konudaki görüşlerini ayrıntılarıyla bulacaksınız. Bu bilgilerin klinik araştırmalarla ilgilenen herkese yararlı olması en büyük dileğimizdir.

Şekil 1. Türkiye’de klinik araştırmalar

Kaynak: SB-İEGM

toplantıdan...

Halil Akar

T.C. Sağlık Bakanlığı İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü

Halil Akar, konuşmasına Sağlık Bakanı adına hoş geldiniz diyerek başladı. Klinik araştırmaların Sağlık Bakanlığı İlaç Eczacılık Genel Müdürlüğünde bir şube tarafından yürütüldüğünü belirten Akar, bu şubede 4 kişinin fedakarlıkla 70 milyon nüfuslu bir ülkede yapılan araştırmalarla ilgilendiğini belirtti. Klinik araştırmaların öneminin Türkiye’de yeni anlaşılmaya başlandığını; bunun hem Bakanlık, hem de araştırıcılarımız açısından geçerli olduğunu vurguladı. Türkiye’nin bu konuda dünyada hak ettiği yeri almadığını ve bu konuda Bakanlık adına ne gerekiyorsa yapmaya her zaman hazır olduklarını beyan etti. Bu alanda gerek Klinik Araştırmalar Derneği gerekse Akademinin desteğinin çok önemli olduğunu belirtti. Klinik Araştırmalar Yönetmeliğinin hazır olduğunu, ancak yürürlüğe girmesinin seçimlerden sonra olabileceğini; en kısa zamanda yayınlanacağına Bakanlık adına söz verdiklerini vurguladı.